

СТАБІЛЬНІСТЬ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК – КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ УКРГІДРОЕНЕРГО У 2019 РОЦІ

2019 рік для компанії був сповнений позитивних досягнень та важливих подій. Успішно завершуються одні проекти та одразу ж починаються перспективні нові. Компанія динамічно розвивається та сумлінно виконує взяті на себе зобов'язання.

З 2013 року Укргідроенерго успішно складає фінансову звітність за міжнародними стандартами, а цього року запроваджено практику підготовки Звіту керівництва. 9 вересня 2019 року в Апараті управління відбулася презентація Звіту про управління за 2018 рік, в якому розкриті фінансові та нефінансові показники Товариства, представлена ключова інформація про екологічні, економічні та соціальні аспекти діяльності. Звіт керівництва Укргідроенерго під назвою «Генеруємо енергію майбутнього» удостоєний золотої нагороди у номінації «Річний звіт» міжнародного конкурсу MarCom Awards, що проводиться світовою Асоціацією професіоналів маркетингу та комунікацій (AMCP) з 2004 року щорічно.

Аналіз фінансових показників компанії за останні роки підтверджує стабільний фінансовий стан і позитивну динаміку розвитку товариства. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) Товариства за 9 місяців 2019 року склав 5 224,7 млн. грн. (дані на 30 вересня 2019 року). Чистий фінансовий результат за 9 місяців – 2 266,9 млн грн. За цей час Товариство сплатило в повному обсязі свої зобов'язання до бюджетів усіх рівнів у розмірі 2 392,1 млн грн.

Цього року Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України оприлюднило перелік 10 державних компаній сектору з найбільшим показником чистого прибутку станом на 1 липня 2019 року, в якому Укргідроенерго посіло 3-тє місце з чистим прибутком у 1,19 млрд грн. Також компанія посіла 9-ту сходинку у ТОП-50 найуспішніших держпідприємств, продемонструвавши високі показники ліквідності та прибутковості. Рейтинг фінансової стабільності державних підприємств в Україні оприлюднив Міжнародний центр перспективних досліджень. ПрАТ «Укргідроенерго» також здобуло почесну міжнародну нагороду LUSA Awards

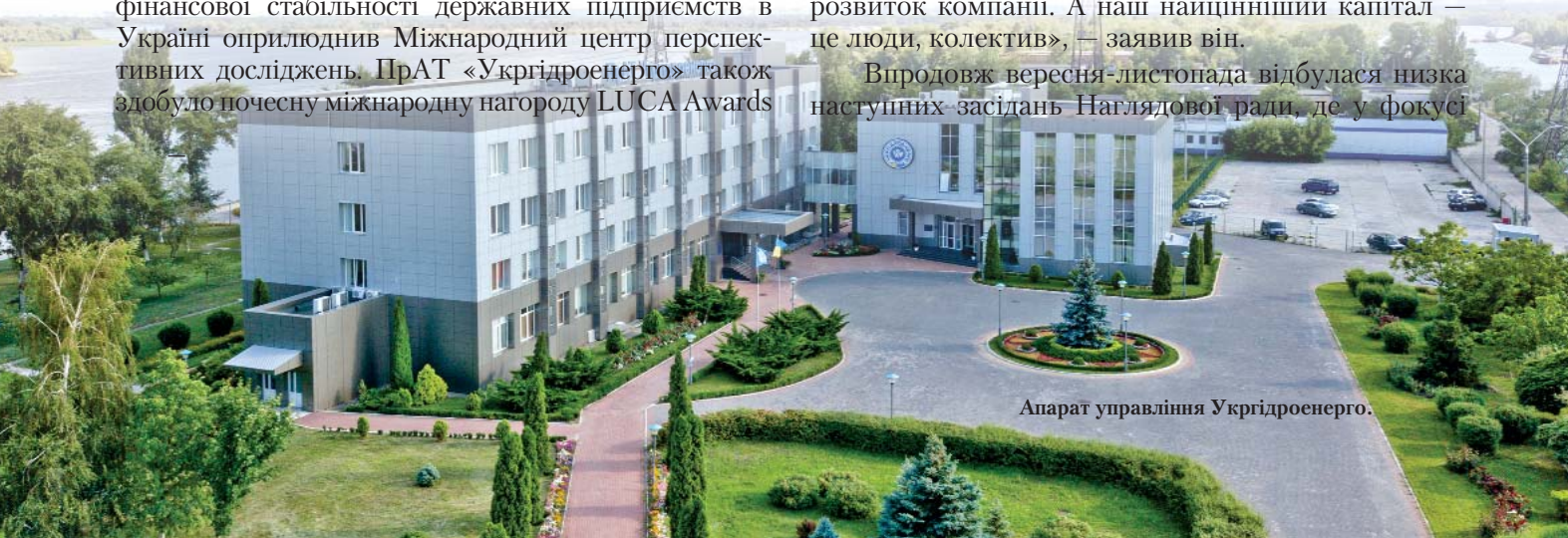
в номінації «Кращий роботодавець року». Вже не перший рік у міському рейтингу популярності та якості «Дніпровська перлина» (м. Нова Каховка) перемагає Каховська ГЕС в номінаціях «Кращий роботодавець року» та «Кращий платник податків».

Створена Наглядова рада Укргідроенерго. В цьому році Укргідроенерго здійснило масштабну реформу корпоративного управління. Мета перетворень – побудова високоефективної операційної моделі ведення бізнесу. В рамках реорганізації створена Наглядова рада, кандидатури до якої обиралися шляхом прозорого та відкритого відбору. До складу Комітету з призначення входили представники міністерств, а також міжнародних організацій: ЄБРР, МВФ та МФК. Кабінет міністрів України своїм рішенням погодив кандидатури переможців відбору на посади членів Наглядової ради Укргідроенерго.

Головою ради затверджений Валентин Гвоздій, адвокат, керуючий партнер юридичної компанії GOLAW. Незалежними членами стали экс-голова AES Ukraine та голова Traxys S.A. Стівен Лерд Уолш, экс-заступник голови Мінекономрозвитку і торгівлі Наталія Микольська та Олег Терлецький, що має досвід роботи в «Нафтогазі», Мінекоенерго, «Укрнафті» та «Укрнафтопродукті». Держава делегувала в Наглядову раду підприємства заступника Міністра фінансів України Василя Шкуракова, голову директорату енергетичних ринків Мінекоенерго Ольгу Буславець і голову департаменту корпоративних і майнових відносин Мінекоенерго Вікторію Кальніченко.

На першому засіданні новоствореної ради генеральний директор Укргідроенерго Ігор Сирота висловив сподівання, що співпраця членів Наглядової ради з менеджментом компанії буде продуктивною. «Нам приємно, що відібрано потужний професійний склад Наглядової ради, з яким ми будемо досягати нових успіхів у роботі та вдосконалювати напрузовання. Для нас найважливіше – розвиток компанії. А наш найцінніший капітал – це люди, колектив», – заявив він.

Впродовж вересня-листопада відбулася низка наступних засідань Наглядової ради, де у фокусі

Апарат управління Укргідроенерго.

уваги була антикорупційна політика Товариства, кібербезпека, проміжні результати роботи в умовах нового ринку електричної енергії. Також були заслухані дані внутрішнього аудиту та звіт генерального директора щодо фінансово-господарської діяльності за 9 місяців 2019 року.

Вихід на відкритий ринок електроенергії. 1 липня в Україні розпочала роботу нова модель ринку електроенергії відповідно до норм закону «Про ринок електричної енергії», ухваленого у 2017 році. Реформа ринку проводиться в рамках імплементації Україною Третього енергопакету Європейського Союзу. Її метою є запровадження конкурентних механізмів функціонування ринку, вільний вибір контрагентів та забезпечення права споживача вільно обирати постачальника електричної енергії.

Для роботи відкритого ринку важливо, щоб пропозиції виробників електроенергії відповідали фактичному її попиту. Втім, в реальному часі забезпечити цю відповідність досить важко. Для врегулювання небалансів разом з електроенергією, яка виробляється на ТЕС, може використовуватися електроенергія ГЕС і ГАЕС. Тож балансуючий ринок електричної енергії – сегмент, в якому Укргідроенерго братиме активну участь.

«Принципова відмінність нової моделі ринку – це наявність прямих договірних відносин між виробниками й постачальниками електроенергії і можливість зміни постачальника споживачем, що дає максимальну свободу споживачу і стимулює конкуренцію як на оптовій частині ринку, так і в роздрібному секторі, – говорить Ігор Сирота. – Але зворотна сторона медалі – кратне ускладнення бізнес-процесів на цьому ринку і необхідність застосування спеціалізованого програмного забезпечення. Один лише балансуючий ринок, який по суті є допоміжним, вимагає великої кількості обчислень з величезним обсягом інформації в доволі короткі часові проміжки».

З метою забезпечення населення дешевою електроенергією на ПрАТ «Укргідроенерго» було покладено спеціальні обов'язки. Компанія зобов'язана продавати і наразі продає 35% всієї виробленої електроенергії держпідприємству «Гарантований покупець» за встановленою урядом ціною.

Триває комплексна реконструкція ГЕС та ГАЕС. Укргідроенерго реалізує на сьогодні масштабну програму модернізації гідроагрегатів вже існуючих ГЕС та ГАЕС на Дніпрі та Дністрі. Починаючи з 1997 року, компанія проводить реконструкцію станцій у співпраці з міжнародними фінансовими інституціями. Амбітний план: в рамках Програми розвитку гідроенергетики до 2026 року провести повну реконструкцію та оновлення усіх об'єктів.

Співробітники апарату управління Укргідроенерго святкують День вишиванки

Засідання Наглядової ради Укргідроенерго.

Введення гідроагрегату № 2 Київської ГАЕС у дослідну експлуатацію після реконструкції.

Фахівці Дністровської ГЕС в процесі роботи.

Під час модернізації гідроагрегатів спеціалісти компанії та підрядні організації досягають збільшення строку служби обладнання, підвищують коефіцієнт корисної дії, усувають можливі негативні наслідки для екології басейну річок, а крім того – суттєво збільшують діапазон регулювання.

«На Київській ГАЕС введений у промислову експлуатацію після реконструкції гідроагрегат №2, починаються роботи на агрегатах №4 та №6. На Канівській ГЕС наразі проходить реконструкція гідроагрегатів 4-го блока. На Кременчуцькій ГЕС до кінця року під реконструкцію виводиться агрегат №4. На Середньодніпровській ГЕС реконструюється один агрегат, на ДніпроГЕС-2 – один, на ДніпроГЕС-1 – три. На Дністровській ГЕС ведуться роботи з реконструкції ядра лівобережної та правобережної кам'яно-земляних гребель. На Каховській ГЕС тривають роботи з реконструкції гідромеханічного обладнання», – розповідає директор Департаменту з реалізації проєкту «Реконструкція. II черга» Іван Жданов.

Київська ГАЕС. З 1 жовтня 2019 року гідроагрегат №2 Київської ГАЕС був введений в промислову експлуатацію. Відтак, після реконструкції потужність гідроагрегату зросла на 5,8 МВт і наразі складає 46,8 МВт.

«Основні наші вимоги, які висувалися підрядникам – підвищення екологічних стандартів агрегатів, збільшення робочої потужності на 10 відсотків та продовження терміну експлуатації обладнання на 40 років. З цим завданням вони успішно впорались. Ми хочемо передати майбутнім поколінням модернізовані, сучасні об'єкти, які відповідатимуть європейським стандартам», – зазначає генеральний директор Укргідроенерго Ігор Сирота.

Укргідроенерго є одним з основних водокористувачів в системі водогосподарського комплексу України. Це накладає на Товариство велику відповідальність у використанні водних ресурсів та зобов'язання приділяти значну увагу питанням охорони довкілля. Екологічними та соціальними результатами реалізації проєкту реконструкції гідроагрегату №2 Київської ГАЕС будуть зменшення техногенного навантаження на довкілля, зниження шкідливого впливу викидів на здоров'я населення за рахунок зменшеного використання органічного палива і викидів забруднюючих речовин в навколишнє середовище, в тому числі парникових газів. Реконструйований гідроагрегат унеможливить потрапляння оливо до вод Дніпра.

Наразі на ГАЕС почалися роботи по гідроагрегату №6 та йде підготовка до реконструкції гідроагрегату №4.

ДніпроГЕС. Наразі триває реконструкція Дніпровської ГЕС. Проєкт передбачає повне відновлення трьох гідроагрегатів на Дніпровській ГЕС-1 «під ключ» фахівцями австрійської компанії Andritz Hydro. Роботи з реабілітації обладнання мають завершитися у 2021 році. На ДніпроГЕС-2 триває реконструкція гідроагрегату №16, після завершення якої почнуться роботи на гідроагрегаті №14. Після встановлення на об'єкті нового оснащення, передусім, зросте робоча потужність стан-

ції. Окрім того, в процесі реконструкції ДніпроГЕС буде впроваджена низка сучасних енергоефективних рішень. А через два роки компанія планує масштабну реконструкцію флагмана української гідроенергетики з метою подовження термінів експлуатації на 50 років.

У жовтні було завершено ремонт проїжджої частини мостового переходу через греблю ДніпроГЕС, який тривав упродовж 2019 року. Для руху транспортних засобів відтепер відкрито усі чотири смуги. Тут повністю замінено асфальтове покриття, проведено армування між бичками №3-4, виконані роботи з посилення бетонних плит перекриття прогонних конструкцій 1932 року металічними листами з фіксуванням анкерами, а також посилено балки біля деформаційного шва №11.

«Було знято все асфальтове покриття по мостовому переходу. Були укріплені бетонні та металеві конструкції, були посилені плити з виявленою поздовжньою тріщиною. Проєктний інститут розробив документацію і ми виконали всі роботи, які дозволять безпечно експлуатувати міст упродовж 2-3 років», – зазначив під час відкриття відремонтованої дороги генеральний директор Укргідроенерго Ігор Сирота.

Роботи виконувалися власним коштом підприємства. «Хочу наголосити, що жодної копійки бюджетних коштів на ремонт мостового переходу ми не витратили. Це кошти компанії, які ми, враховуючи нагальну потребу ремонту дорожнього полотна, перерозподілили з інших наших об'єктів, що не були такими критично важливими», – зауважив він. Разом з тим, Ігор Сирота наголосив на необхідності обмеження руху важковагового транспорту через греблю ДніпроГЕС після виконання ремонтних робіт.

Середньодніпровська ГЕС. На початку року на Середньодніпровській ГЕС завершена реконструкція гідроагрегатів №3 та №4. Зокрема, модернізовано маслоснапірну установку (МНУ) блока №2 станції, до складу якого й входять гідроагрегати №3 й №4 та система технічного водопостачання на цих гідроагрегатах. Змонтовано, виготовлені у Німеччині, для МНУ нові насоси – надійні, сучасні та екологічно безпечні. Реконструкція гідроагрегатів підвищила надійність експлуатації трубопроводної арматури: замінено усі застарілі засувки на нові з нержавіючої сталі, а також мінімізована можливість протікань трубопроводів. Почалися роботи з реконструкції гідроагрегату №2.

Дністровська ГЕС. Триває реалізація II черги реконструкції Дністровської ГЕС, що розпочалася у 2007 році. Наразі йдуть роботи з реконструкції ядра лівобережної та правобережної кам'яно-земляних гребель. Загальна довжина ділянки виконання робіт по лівобережній кам'яно-земляній греблі становить 491,37 м. п. Виконано роботи з виїмки ґрунту для улаштування траншеї під форшахту, проведено бетонування фундаментів форшахти, а також траншея заповнена бентонітовим розчином. Також протягом року відбувся плановий капітальний ремонт гідроагрегату №6.

Канівська ГЕС. Триває реконструкція гідро-

агрегатів 4-го блока на Канівській гідроелектростанції. Одночасно проводиться реконструкція чотирьох гідроагрегатів та блочного обладнання. Вже зібрано та перенесено в проточну частину збільшений вузол гідроагрегату № 14, демонтовано та перенесено на монтажний майданчик обладнання гідроагрегату № 15, проводиться збирання збільшеного вузла гідроагрегату № 16 та закінчена антикорозійна обробка проточної частини та складових 14 та 16 агрегатів. Також виконується великий обсяг робіт з демонтажу застарілого обладнання гідроагрегату № 13 та підготовка до встановлення нового. Вже закінчено демонтаж блочного обладнання в приміщеннях ЗРУ, ТВП, ГВ та ведеться підготовка до встановлення нового. Закінчити роботи планують до травня 2020 року.

Каховська ГЕС. На Каховській ГЕС тривають роботи з реконструкції гідромеханічного обладнання. У 2019 році вже був замінений основний затвор водозливної греблі №1. Наразі від виробника АТ «Гідросталь» отримані 3 комплекти ремонтних затворів нижнього б'єфу та основний затвор водозливної греблі №17. Виконуються роботи з монтажу останнього підрядною організацією Консорціум «НВО «Укргідроенергобуд».

Кременчуцька ГЕС. Другий етап реконструкції розпочався у 2006 і триватиме до 2024 року. Наразі вже була проведена реконструкція гідроагрегатів №2, №3, №7, №8, №9, що дозволило збільшити встановлену потужність станції з 625 МВт до 639 МВт. До кінця 2022 року Кременчуцька ГЕС має амбітні плани крім продовження оновлення гідромеханічного та електротехнічного обладнання, реконструювати ще два гідроагрегати №4 і №5. Модернізація турбіни й генератора гідроагрегатів дасть можливість збільшити потужність кожного агрегату з 57,2 МВт до 60 МВт та подовжити термін їх експлуатації щонайменше на 40 років.

Перспективні проекти. На сьогодні компанія спрямовує максимум зусиль на виконання завдань та заходів, передбачених Енергетичною стратегією до 2035 року та Програмою розвитку гідроенергетики на період до 2026 року. Цього року ПрАТ «Укргідроенерго» продовжило виконання взятих на себе зобов'язань щодо модернізації та реконструкції діючих, а також будівництва нових ГЕС і ГАЕС (Канівська ГАЕС та Каховська ГЕС-2).

Дністровська ГАЕС. На сьогодні на Дністровській ГАЕС успішно введені і експлуатуються три гідроагрегати. Триває будівництво четвертого. Потужність семи гідроагрегатів, передбачених проектом, становить 2268 МВт у генераторному режимі та 2947 МВт у насосному. 19 серпня на Дністровську ГАЕС доставлено блочний силовий трансформатор Т-4, який є унікальним, оскільки є чи не найпотужнішим серед тих, котрі на сьогодні використовуються в гідроенергетиці України. Його потужність складає 430 000 кВ•А. Загальна вага 329 500 кг! Це 4-й надпотужний трансформатор для Дністровської ГАЕС. Виробником є українське підприємство ПрАТ «Запоріжтрансформатор». В листопаді відбувся успішний монтаж 120-тонного робочого колеса у шахту гідроагрегату № 4, яке здійснили спеціалісти українських заводів-виробників.

Після повного завершення будівництва усіх 7-ми агрегатів і виходу на проектну потужність, Дністровська ГАЕС стане найпотужнішою в Європі.

Канівська ГАЕС. Проект будівництва Канівської ГАЕС пройшов державну комплексну експертизу щодо дотримання вимог до міцності, надійності та довговічності, експлуатаційної безпеки та інженерного забезпечення, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, охорони праці, екології, пожежної безпеки, техногенної безпеки, енергозбереження, кошторисної частини проекту будівництва та отримав позитивний висновок. Також отримано схвалення від державної екологічної експертизи Міністерства екології та природних ресурсів України. На сьогодні головне питання полягає у залученні інвестора. Укргідроенерго вживає заходів із залучення інвестицій на найкращих умовах згідно з українським законодавством.

Каховська ГЕС-2. Наразі триває розроблення документації реалізації проекту «Будівництво Каховської ГЕС-2». Зведення цієї станції дозволить: синхронізувати експлуатацію станцій ДніпроГЕС-1, ДніпроГЕС-2 і Каховських ГЕС-1 та ГЕС-2, ефективніше регулювати витрати води Дніпра за рахунок переспрямування роботи станцій в пікову частину графіка навантаження енергосистеми, а також поліпшити якість електроенергії та стабільність в електричних мережах Херсонської області завдяки задіяним агрегатам в системі автоматичного регулювання частоти та потужності. Будівництво Каховської ГЕС-2 позитивно впливатиме на розвиток регіону, адже в процесі реалізації проекту буде створено 650 робочих місць для місцевого населення та щонайменше 350 фахівців залучать з підрядних організацій. Під час підготовки та реалізації проектів нового будівництва ГЕС та ГАЕС в обсязі підготовки звіту з оцінки впливу на навколишнє середовище та звіту з оцінки впливу на довкілля здійснюються польові дослідження, визначається цінність компонентів біорізноманіття та вживаються заходи з мінімізації впливу об'єктів гідроенергетики. Згідно із Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року № 2059-VIII ПрАТ «Укргідроенерго» та громадськими радами розпочато процедуру оцінки впливу на довкілля (ОВД) проекту «Будівництво Каховської ГЕС-2».

Проект аерації на Каховській ГЕС. ПрАТ Укргідроенерго в серпні 2019 року на гідроагрегаті №6 Каховської ГЕС експериментально перевірило метод аерації, шляхом подачі стисненого повітря перед турбіною. Випробування показали, що аерація технічно можлива і вона дає результат. Після експерименту у воді спостерігалось збільшення концентрації розчиненого кисню та зміна інтегрального показника – біохімічного споживання кисню (БПК5). Визначення впливу на хімічні показники стану води проводилося шляхом відбору проб під час експерименту сертифікованою лабораторією та аналізу отриманих результатів.

Результатами промислового впровадження технології аерації на ГЕС в США та інших країнах окрім збільшення концентрацій кисню стало змен-

Дніпровська ГАЕС.

шення кількості заліза та марганцю у річковій воді нижче греблі. Але і це не все – аерація стисненим повітрям допомагає воді позбутися мікробульбашок сірководню, які «продуваються» повітрям, що зменшує токсичні властивості води.

Результати випробувань будуть враховані в режимах роботи Каховської ГЕС та в проектній документації на будівництво Каховської ГЕС-2 для території нижче греблі. Саме там спостерігається суттєвий дефіцит кисню у придонних шарах руслової частини до дельти Дніпра включно. Позитивний досвід аерації буде розповсюджено на всі ГЕС Дніпровського каскаду.

Сонячні електростанції. Компанія Укргідроенерго планує будівництво чотирьох сонячних електростанцій потужністю від 9 до 15 МВт. Потужність буде залежати від типу застосованих елементів. Розташувати СЕС планується на територіях, що належать підприємству Укргідроенерго. Вже заявлена зацікавленість експертів Світового банку в цьому проекті.

Зміцнення соціальних гарантій. Влітку 2019 року відбулася конференція трудового колективу Укргідроенерго, на якій делегати схвалили проект Колективного договору на 2019 – 2021 роки.

Проект будівництва Канівської ГАЕС.

Проект будівництва Каховської ГЕС-2.

Ухваленню документа, який регулює соціально-трудові відносини на підприємстві, передувало тривале обговорення та внесення пропозицій від трудових колективів філій щодо умов та оплати праці, оздоровлення та відпочинку.

«Соціальна сфера – віддзеркалення процесів, які відбуваються на підприємстві. Продуктивність та якість праці залежать від того, в яких умовах працюють люди. Ми змінюємо на краще наші підприємства і продовжуватимемо робити це надалі. Нам потрібно на високому рівні тримати соціальні стандарти та залучати в галузь молодь. Молодь не прийде на станції, якщо ми не забезпечимо на підприємствах гідний рівень оплати праці», - зазначив під час конференції Ігор Сирота.

У 2019 році посадові оклади та тарифні ставки усіх працівників ПрАТ «Укргідроенерго» зросли на 50% (порівняно з січнем 2019). «Цьогоріч нами було прийнято рішення про збільшення заробітку нашим співробітникам. Воно давалось нелегко, але ми свідомо його ухвалили, бо розуміємо: аби утримати кваліфікованих фахівців, нам необхідно зацікавити їх матеріально», – зауважує Ігор Сирота.

Компанія має потужний соціальний блок: це й Програма добровільного медичного страхування, надання матеріальної допомоги при народженні дитини, а також виплати на організацію відпочинку та оздоровлення, підтримка пенсіонерів та ветеранів.

Сьогодні майже 70% співробітників з усіх філій компанії та апарату управління вже приєдналися до програми медичного страхування. За допомогою страхового поліса працівники мали змогу зробити складні вартісні операції, вчасно виявити та запобігти розвиткові небезпечних хвороб.

Розпочала дію програма «Моє робоче місце», яка передбачає підвищення комфорту працівників. Оновлюється офісна техніка, ремонтуються приміщення та будівлі. Діє програма «Навчання і розвиток працівників», в межах якої фахівці направляються на відповідні конференції, курси, семінари, тренінги та беруть участь у групах обміну досвідом. В рамках програми розвитку відпочинку та туризму цього року співробітники компанії відвідали архітектурну перлину Європи – Барселону та столицю Франції – Париж.

Укргідроенерго бере активну участь у локальних культурно-масових заходах та самостійно їх організовує на філіях та в Апараті управління. Підтримує спортивні та екологічні ініціативи всередині компанії та готує спільні проекти в місцях присутності гідроелектростанцій. Організовувати заходи на високому рівні допомагає рада профспілкових комітетів Укргідроенерго.

Діяльністю компанії Укргідроенерго у 2019 році закладено фундамент для подальшої плідної роботи та активного розвитку. Досягнуто результатів, які дозволяють з оптимізмом дивитися в майбутнє.

**ЮЛІЯ СУХЕЦЬКА
ОЛЕКСАНДРА ТУЛІНА
ОЛЬГА КОРОБІЙ
МАРИНА МАЛЬОН**